

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології

Кафедра журналістики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНІ ЖУРНАЛІСТСЬКІ ФОРМАТИ

Перший (бакалаврський) рівень

Освітня програма Журналістика

Спеціальність 061 Журналістика

Галузь знань 06 Журналістика

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5 від «1» грудня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Сучасні журналістські формати
Викладач (і)	Шотурма Наталія Володимирівна, кандидат політичних наук, доцент кафедри журналістики
Контактний телефон викладача	+380977695896
E-mail викладача	nataliia.shoturma@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	9 кредити ЄКТС (270 годин)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/a13b42b73724afe66260
Консультації	Пн. 13.30-15.00

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предмет дисципліни «Сучасні журналістські формати» покликаний формувати теоретичну та прикладну бази фахівця, який має зрозуміти, що жанр в інтернет просторі – усталений тип твору, який склався історично і відрізняється особливою комунікативною метою або способом публікації.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета дисципліни спрямована на вивчення студентами-журналістами основ роботи з журналістськими форматами, ознайомлення з вітчизняними мережевими виданнями як засобами масової комунікації, набуття навичок практичного володіння доступними в мережі засобами комунікації, опанування журналістських жанрів .

Головне завдання курсу - ознайомити студентів з основними принципами роботи з різноманітними журналістськими форматами; сформувати у студентів навички самостійної роботи з мережевими засобами масової комунікації; навчити майбутніх журналістів володіти механізмом пошуку джерел інформації та застосування її в інтернеті; сформувати у студентів навички ідентифікації, аналізу та самостійного створення журналістських творів різних жанрів для інтернет-медіа; підготувати спеціалістів у галузі журналістики.

Поглибити знання студентів із майбутнього фаху - журналіста, вироблення умінь і навичок правильно та ефективно використовувати теоретичні знання на практиці у процесі створення власних журналістських продуктів, використовуючи різні журналістські формати.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні та фахові компетентності, якими повинен оволодіти чи які може удосконалити студент у результаті вивчення дисципліни:

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
 ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним
 ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 СК 02. Здатність формувати інформаційний контент;
Фахові компетентності:
 СК 02. Здатність формувати інформаційний контент;

Програмні результати навчання

ПР 05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.
 ПР 06. Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків.
 ПР 13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціально комунікаційних наук.
 ПР 14. Генерувати інформаційний контент для будь-якого виду ЗМІ за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни - 270 год.	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	40 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	50 год.
самостійна робота	180 год.

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	061 Журналістика	4	вбірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Українська журналістика в історичному розвитку. Життя суспільства і національні проблеми у працях авторів ХІХ століття.	3	4	15

Тема 2. Питання національного розвитку та протидії русифікації у висвітленні авторів ХХ ст.	3	4	15
Тема 3. Сучасні журналістські формати на тлі суспільних проблем початку ХХІ ст.	3	4	15
Тема 4. Жанр мультимедійної статті та формат лонгриду.	3	4	15
Тема 5. Мультимедійність як головна ознака, яка впливає на трансформацію жанрів у мережі. Форми інтерактивної комунікації в онлайн-ЗМІ. Громадянська журналістика і традиційні жанри.	3	4	15
Тема 6. Фотожурналістика як галузь суспільної діяльності.	3	4	15
Тема 7. Технічні засоби й зображальні можливості фотографії.	3	4	15
Тема 8. Основні жанри сучасної фотожурналістики	3	4	15
Тема 9. Звіт, репортаж та інтерв'ю на сайтах інтернет-медіа.	4	4	15
Тема 10. Основні принципи добору фотографій для медіа.	4	5	15
Тема 11. Етика та законодавчі засади фотографії. Зображення насильства.	4	4	15
Тема 12. Зображальний контент в медіа як наукова проблема. Особливості сприйняття зображального контенту.	4	5	15
Загальна	40	50	180

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Поточне тестування та самостійна робота - 55 балів. Контрольна робота – 15 балів. Реферат – 10 балів. Підсумкова письмова робота (залік) – 20 балів. Загальна кількість – 100 балів.			
	Оцінка в балах	Оцінка національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік
	90-100	відмінно	A	зараховано
	80-89	добре	B	

	<table border="1"> <tr> <td>70-79</td> <td></td> <td>C</td> <td></td> </tr> <tr> <td>60-69</td> <td rowspan="2">задовільно</td> <td>D</td> <td rowspan="4">незарахован о</td> </tr> <tr> <td>50-59</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>26-49</td> <td>незадовільно (з можливістю повторного складання)</td> <td>FX</td> </tr> <tr> <td>1-25</td> <td>незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)</td> <td>F</td> </tr> </table>	70-79		C		60-69	задовільно	D	незарахован о	50-59	E	26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX	1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F
70-79		C															
60-69	задовільно	D	незарахован о														
50-59		E															
26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX															
1-25	незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F															
Вимоги до письмових робіт	<p>Письмовий контроль у вигляді модульної контрольної роботи, виконання індивідуальних завдань, реферату, тестування.</p> <p>Виконання письмової роботи передбачає:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) повторення здобувачами лекційного матеріалу та отриманих знань при підготовці та проведенні семінарських занять, самостійного опрацювання рекомендованої літератури з питань, що виносяться на модульний контроль; 2) написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо студент не написав контрольну роботу, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються з даної дисципліни. 																
Практичні заняття	<p>Відвідування та активна участь студентів у роботі практичних занять також є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії. На практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у виступах, активність при обговоренні питань, відповіді на питання експрес-контролю тощо.</p> <p>Критеріями оцінки при усних відповідях можуть бути: повнота розкриття питання; логіка викладення; впевненість та переконливість, культура мови; використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичність міркування, вміння робити порівняння, висновки.</p> <p>Усна відповідь може бути доповнена наочними посібниками, зокрема, візуалізованою презентацією (обсягом 15-20 слайдів), зміст та використання якої оцінюється окремо. Вимоги до презентації по індивідуальній (самостійній) роботі: візуалізований характер, гармонійне поєднання зображень та тексту; всі елементи презентації мають бути підготовлені студентом самостійно, із дотриманням вимог академічної доброчесності.</p> <p>Робота на практичному занятті оцінюється за 5-бальною шкалою в залежності від повноти відповіді студента.</p>																

Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач допускається до підсумкового контролю за умови повного виконання всіх видів роботи, передбачених програмою навчальної дисципліни. Належне виконання: 1) змісту питань планів практичних занять. Для цього необхідно готувати конспекти практичних занять. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій для відповідей; 2) індивідуальної роботи; 3) підсумкової контрольної роботи.
Підсумковий контроль	Форма контролю (залік) Форма здачі (комбінована).

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності; на плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей студентів, розвитку їхнього критичного мислення. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності регулюється Положенням про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (http://surl.li/dhrfg) та Кодексом честі університету (http://surl.li/emmg1).</p> <p>Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними міркуваннями. Спілкування з викладачами здійснюється під час консультаційних годин (або за попереднім погодженням із викладачем). Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та заліків заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).</p> <p>Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними міркуваннями.</p>
Відвідування занять	<p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Відвідування лекцій та практичних занять для студентів є обов'язковим. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.</p> <p>Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях.</p>
Неформальна освіта	<p>Можливе зарахування результатів неформальної освіти у відповідності з Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти: Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом</p>

[неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника \(Редакція 3\) \(введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.\)](#)

Зараховуються як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, які відповідають програмі навчальної дисципліни.

8. Рекомендована література

1. Гол Дж. Онлайн нова журналістика [пер. з англ. К. Булкін] / Дж. Гол. К.: «К.І.С.», 2005. 344 с.
2. Крейг Р. Інтернет-журналістика. К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 323 с.
3. Потятиник Б. Інтернет-журналістика: Навч. Посібник . Львів: ПАІС, 2010. 246 с.
4. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, інтернет . К.: Києво-Могилянська академія, 2008. 407 с.

Допоміжна література

1. Антонюк А. С. Характеристики якісного веб-сайту. А. С. Антонюк, Н. Р. Пасічник / Сучасні комп'ютерні інформаційні технології : матеріали V Всеукраїнської школисемінару молодих вчених і студентів (Тернопіль, 22–23 травня 2015 р.). Тернопіль : ТНЕУ, 2015. С. 81–82.
2. Вайшенберг З. Новинна журналістика: навчальний посібник / За заг. ред. В. Ф. Іванова. К.: Академія української преси, 2004. 262 с.
3. Гід журналіста: Збірка навчальних матеріалів, складена за французькою методикою вдосконалення працівників ЗМІ. К.: без в/в, 2003. 124 с.
4. Городенко Л.М. Типологія Інтернет-видань. Друкарство. 2004. №5. С. 25-28.
5. Денисенко В. Майбутнє ЗМІ - за мультимедійністю: Чому газетам не треба боятися інтернету. День. 2005. 20 квітня. (№70). С. 8.
6. Дмитрів Л. Якість текстового контенту сайту з погляду редактора. Вісник Книжкової палати. 2014. № 9. С. 10–12.
7. Женченко М. І. Новітні редакторські професії в умовах конвергенції та мультимедіатизації ЗМІ. *Наукові записки Інституту журналістики* : зб. наук. пр. 2012. Т. 49. С. 142–146.
8. Каверіна А. С. Ключові тенденції в українському медіапросторі. *Молодий вчений* : Науковий журнал. 2015. № 10 (25). С. 200–204.
9. Каверіна А. С. Медіаконвергенція як новий етап розвитку ЗМІ. Сучасні тенденції розвитку суспільних наук : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 26–27 грудня 2014 року). Львів : ГО «Львівська фундація суспільних наук», 2014. С. 51–55.
10. Кашуба Г. Українські інтернет-видання: комунікативно-лінгвістичні та правові аспекти. *Вісник Львівського університету*. Серія: Журналістика. Львів, 2004. Вип. 25. С.474–480.
1001. Ковальчук С. В. Рекламний менеджмент : навч. посіб. / С. В. Ковальчук, Р. В. Бойко, А. В. Корюгін. Львів : Новий Світ-2000, 2019. 270 с. URL : <https://lib.sumdu.edu.ua/library/DocumentDescription?docid=SuSDU.BibRecord.71305>
12. Нестеренко О. Жанрова природа мультимедійних історій. *Наукові записки*. 2016. №2 (53). С. 346–355.

13. Федорчук А. Особливості створення інформаційних ресурсів на основі традиційних та електронних ЗМІ. *Бібліотечний вісник*. 2009. № 4. С. 21–25.
14. Чабаненко М. В. До питання історії та особливостей розвитку вітчизняних журналістських Інтернет-видань. *Теле- та радіожурналістика: зб. наук. пр. Львівський нац. ун-т імені Івана Франка*, 2009. Вип. 8. С. 98–10.
15. Чекмишев О. В. Основи професійної комунікації. Теорія і практика новинної журналістики: підручник-практикум. К.: ВПЦ «Київський університет», 2004. 129 с.

Інформаційні ресурси

1. Афанасьева К. О. Правове врегулювання діяльності Інтернет-ЗМІ. URL : <http://journalib.univ.kiev.ua/>.
2. Василенко М. К. Функціонування групи інформаційних жанрів пресової журналістики в сучасних соціально-економічних умовах. URL : <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article& article=1038> .
3. Коцарев О. О. Інтернет-сайти: функціонально-змістова типологія URL : http://www-philology.univer.kharkov.ua/katedras/prof_sites/kotsarev/kots_article_3.pdf .
4. Потятиник Б. В. Мережева журналістика: Нариси URL : http://www.lnu.edu.ua/mediaeco/borys/internet_journ.htm .

Наталія Шотурма,
доцент кафедри журналістики